

europeanhouse.org

Hus information

SOCIALT ANSVAR PÅ TVÆRS AF GRÆNSER

Nr 3 - 2010

Wisdom er ikke
at vide en masse.

Wisdom er
at vide hvad man
skal gøre med
det man ved.

SOCIAL RESPONSIBILITY ACROSS BORDERS

... det kan du læse om

I dette nummer af Husinformation kan du læse om *den røde tråd* i for- eningens arbejde: fra Kirgistan til Kulturvet - og retur. Hvordan hænger det sammen i **deh**'s optik?

Du kan også læse om den lille kunstbog, **deh** udgiver: *Elizabeth*. Bogen er linoleumssnit lavet af Elizabeth, der er en af de tvangssteriliserede piger, der blev ofre for en

grov overgrebspolitik af mennesker, man mente var underlødige for samfundet. Elizabeth er netop fyldt 70 år.

Og endelig kan du læse om behovet for at sætte spotten på rammerne for frivilligt arbejde, som **deh** mener er nødvendig at

få sat i gang. Og som vi gerne vil have jeres meninger om i HusInformation nr 1/2011. I dette nummer kan du læse indlæg fra *Lise From*, formand for **deh**, og *Ove Lund*, medlem af **deh**'s bestyrelse og bl.a. også formand for Socialpolitisk For- enings Københavnsafdeling.

Forsidefoto: dreng med det kirgisiske flag. deh mener, det er vigtigt at være med i et godt naboskabssamarbejde med Kirgistan.

**Selvom du vælger
den rigtige vej,
vil der stadig opstå
huller i vejen.**

**Det handler om hvordan du
udfylder hullerne.**

Indhold

Det kan du læse om	2
3	
Den røde tråd	4
Fra Kirgisistan	6
Til Kulturvet	7
Elizabeth. Et overgreb	8
Besøg fra Hviderusland	6
Det frivillige arbejdes rammer	10
Bagsmækken af <i>Ove Lund</i>	12

Redaktion af dette nummer:
Lene Petersen, Lise From, Henning Sletved, Ulrik Brøgger og Henrik Haubro

deh
europeanhouse.org

SOCIALT ANSVAR PÅ TVÆRS AF GRÆNSER

Hvad med rammerne for det frivillige arbejde?

Af Lise From

Tilsyneladende er der ikke interesse for at belyse vilkårene for rammerne for det frivillige arbejde.

Dagbladet Politiken har sommeren igennem bragt artikler om den store interesse, der er for at deltage i frivilligt arbejde - hvilket vi i **deh** selvfølgelig kun kan være glade for.

Men frivilligt arbejde skal ligesom alt andet arbejde sættes i system, dvs. en eller anden form for forberedelse og igangsætning. Det er som sagt ikke så meget, der kommer af sig selv. Undtagen lommeuld og nullermænd.

Vi syntes derfor, at også denne side af det frivillige arbejde burde belyses

og sendte ”bagsmækken” af den sidste HusInformation (nr. 2/2010) til Politiken, der desværre ikke mente at kunne finde plads til det ”...selv om man bestræber sig på at få hele paletten af dagsaktuelle emner så vidt muligt kommer til udtryk i spalterne”.

**HusInformation nr 1 / 2011:
et temanummer om frivilligt arbejde -
også om rammerne,
selvom man ikke er
en stor offentlig lignende organisation**

organisationer (NGO'er) med henblik på nye idéer. Så også denne side af sagen kan blive belyst og taget med i overvejelserne: hvad med rammerne for det frivillige arbejde.

Men hvad er ”frivilligt arbejde” efterhånden? I de store organisationer (NGO'er), der varetager driftopgaver

Jeg har også videresendt oplægget til Socialminister-en, der i august har haft møde med et antal

for det offentlige, er det for nogle et levebrød, mens det for andre er lyst og interesse der er drivkraften. På Socialministeriets hjemmeside kan man bl.a. læse, at den frivillige sektor historisk set har været med til at skabe social innovation i social politik, ved at sætte fokus på nye problemer og udvikling af alternative løsningsmodeller. Sagt med andre ord: mulighed for skæve indfaldsvinkler på tværs af grænser.

Vi er i Det Europæiske Hus meget optaget af at afprøve ”skæve indfaldsvinkler” i de projekter som vi gerne vil bidrage med i forsøget på at leve op til vores målsætning om at støtte de mest udsatte grupper med at komme videre i livet og være en aktiv del af deres samfund. Vi vil derfor gøre det første nummer af HusInformation i 2011 til et temanummer om frivilligt arbejde.

Læs også Ove Lunds indlæg på bagsmækken

Fra Kirgisistan til Kultorvet

De fleste har sikkert læst om uroen i Kirgisistan hen over sommeren. Uroligheder, der meget let kunne eksplodere til etniske konflikter som i det tidligere Jugoslavien. I det hele taget er Centralasien et af de områder, som **deh** mener, det er vigtigt at udvikle et godt naboskab med, så vi alle måske kunne undgå et nyt Afghanistan.

deh's formand Lise From var derfor i Kirgisistan i slutningen af sidste år som tidligere omtalt i HusInformation. Hensigten var at udvikle samarbejdet med den kirgisiske Union af socialarbejdere. Siden har vi så søgt at rejse midler til især et projekt med unge udviklingshæmmede på en af de store specialinstitutioner, vi også kender fra Rumænien og andre østeuropæiske lande. Men vi vil også i gang med et projekt med at sprede information om sociale rettigheder og lovgivning, som Unionen af socialarbejdere lægger stor vægt på.

Desuden skal **deh** være med til at sætte gang i uddannelse af socialarbejdere til ældre, handicappede og psykisk syge.

deh har derfor i foråret og henover sommeren brugt mange kræfter på at udarbejde projektansøgninger sammen med vor partner i Kirgisistan. Desværre uden den store suc-

ces endnu. Måske fordi det ikke er så forståeligt for "rigtige" bistandsfolk, at der er god mening i at investere i både sociale projekter og projekter med unge handicappede også i lande som Kirgisistan. Og måske er det også svært at forstå, når vi foreslår at etablere en

landbrugsworkshop, der både kan være træningssted for en gruppe unge, være med til at forsyne den sociale institution, og i øvrigt være bæredygtig ved at sælge produkter på markedet. Nærmest en slags mikrolån kooperativ for og med understøttede unge.

Men det er nok for svært at forstå.

... indsamlingsdag den 24/11 kl. 14-18

Vi vil naturligvis fortsætte med at søge de officielle kanaler om midler til projekterne, når der er en mulighed. Men vi kan jo heller ikke bare sidde og skrive ansøgninger hele tiden. **deh** vil også gøre noget—være med til at gøre en forskel.

Så vi har aftalt med kirgisiske samarbejdspartnere, at vi gør følgende:

- ◇ vi forsøger at skaffe midler til at tage de første skridt (lokalt har myndighederne allerede givet et stykke jord til landbrugs workshopen)
- ◇ vi vil lave en indsamling af pc'ere og andet IT-udstyr, der kan bruges til skoler og socialarbejderuddannelser og lokale medborgerhuse. Vi håber at kunne sende en container af sted i januar 2011
- ◇ vi afholder de første seminarer og kurser i foråret 2011 i Bishkek

Vi håber på hjælp fra mange af jer.

Bestyrelsen besluttede på sit møde den 6/9, at vi skulle arbejde hurtigt og lave en aktionsdag på foreningens fødselsdag den 24/11.

Planen er, at vi vil fortælle om **deh** og samle ind på Kultorvet i København fra kl. 14-18. Vi har sent ansøgninger til politiet og kommunen, så dette snart er på plads. Men vi har brug for så mange som muligt til at hjælpe med til at gennemføre aktionsdagen. **Så har du lyst og mulighed til at være med, så skynd dig og ring til Lise From tlf.. 3324 3720.**

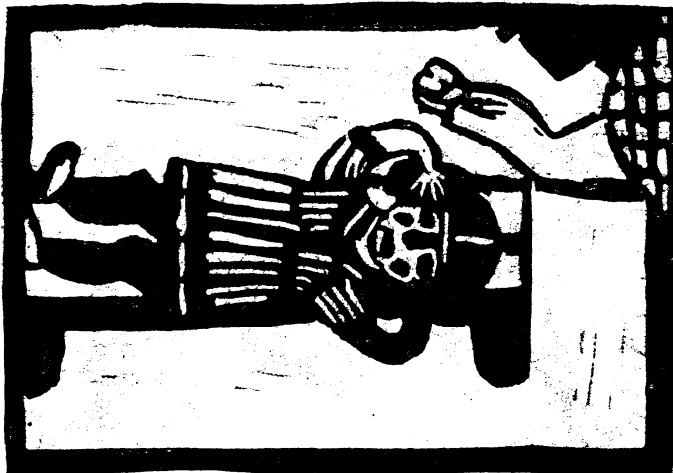

Dagen er endnu ikke helt planlagt, men vi regner med at uddele foldere og information om deh samt servere *borsch suppe, vodka og voda*. Og så vil vi have musik og plakater. Som noget helt særligt vil vi sælge bogen *Elizabeth* (se næste sider).

Det bliver helt sikkert en spændende eftermiddag, som vi håber, så mange som muligt vil slutte op om.

Du kan allerede nu være med til at støtte op om **deh's**

Aktion Kirgistan
giro 424-6608

3. En af de mange gange tæsk på "Spanager" 1947

4. Til samtale med forstanderparret på Spanager, 1947

Elizabeth vender af og tilbage til de steder, hun blev interneret og som er illustreret i bogen. Her er det Spanager, hvor hun mindes de mange tæsk og mishandlinger—både fysiske og psykiske overgreb.

Elizabeth er et eksempel på de mennesker, som vi som samfund udsætter for de groveste former for mishandling og udskillelse, og som alligevel har styrke og livskraft til at komme videre i livet. På trods af sårene.

Elizabeths historie og billeder er en stærk påmindelse til alle om at overveje, hvordan vi behandler andre - især når det er statsautoriserede overgreb til "folks eget bedste" eller for at beskytte samfundet. For historien viser, at vi næsten altid er villige til at gå for langt ad overgrebenes vej, når vi synes, de andre er lidt anderledes.

Læs mere om, hvordan du kan købe bogen på side 10.

Elizabeth

I de sidste måneder er der startet en debat om de tvangssteriliseringer, der fandt sted i åndssvageforsorgen. Selvom unge journalister mener, det er første gang en af de 11.000 tvangssteriliserede stiller sig offentligt frem, er det nu ikke helt rigtigt. For allerede for tyve år siden fortalte Elizabeth sin historie, bl.a. i linoleumstryk. Og det er denne historie **deh** nu udgiver.

Vi udgiver den lille bog for at være med til at støtte op om kravet om undskyldning fra den danske stat—for det grufulde overgreb, der blev begået på de "svageste" mennesker i samfundet: de fleste blev fjernet som små børn og kom på børnehjem, hvor de bestemt fik en hård opvækst. Som 14-årige blev de sendt på skoler for uvrerne unge, for endelig efter et par år at blive sendt på en af de store åndssvageanstalter. Og her kunne de kun komme ud fra, hvis deres familier sagde ja til, at de

blev steriliserede. Og mange af de unge mænd kastrerede.

Loven om sterilisering blev faktisk først ophævet i 1967. Ganske tankevækkende. Ligesom det er, at Danmark var det første land til at indføre sterilisering i Europa i 1929—for at sætter mennesker af samfundsmæssig værdiløse eller skadelige individer ude af stand til at skabe afkom. Tvangssteriliseringen blev indført ved lov og gav mulighed for at tvangsinternere mentalt handicappede for at blive steriliserede, hvis anstaltens overlæge mente det nødvendigt.

Elizabeth var en af de unge piger, der blev udsat for denne grusomme behandling for at komme ud fra Ebberødgård og åndssvageforsorgen. Elizabeth er netop fyldt 70 år og har været pensionist den sidste halve snes år, mens ellers klaret sig selv og arbejdet hårdt som rengøringsdame.

Elizabeth lavede sine linoleumstryk på aftenskolen i Spaniensgade i København, hvor der også blev lavet en dramatisering og videofilm om hendes liv sammen med 15 andre aktører fra åndssvageforsorgen.

Elizabeth er medlem af **deh** og giver sin del af salget af bogen til deh's arbejde for at skabe bedre livsmuligheder for mennesker, der bliver smidt af i svinget.

Den røde tråd i arbejdet i *deh*

Forfatteren Benny Andersen skrev engang så smukt om Eigil, der ville opsøge Snøvsen - og aldrig gå fra den.

deh har det på samme måde med **den røde tråd**. Vi vil gerne trække den gennem alt vort arbejde - og fortælle andre om den, så de også kan se *vores røde tråd*.

deh synes det er vigtigt at se helheder og at arbejde i sammenhænge - og ikke bare med isolerede indsats-er, når de er oppe i medierne. Det er ikke altid lige let at skaffe ørenlyd

for denne måde at arbejde på. Fordi vi måske ser på problemerne på en lidt "skæv" måde end mange af de etablerede organisationer og specialister.

deh mener f.eks. at socialt arbejde er en væsentlig del af at skabe et inkluderende samfund. Både lokalt og globalt. Derfor er civilsamfundsudvikling og socialt arbejde ikke noget forskelligt. Socialt arbejde er en væsentlig del af civilsamfundsarbejde. Hvis det gøres rigtigt.

deh mener f.eks. også at inklusion af ekskluderede mennesker, som f.eks. handicappede på institutioner, er en vigtig del af fattigdomsbekæmpelsen. Også i fattige lande. Vi mener, at hvis man gør noget for de allermost udstødte grupper i et samfund, vil det få en positiv effekt på hele samfundets velfærd og vækst.

deh mener også, at der er brug for en drøftelse af rammerne for især små foreningers rammevilkår, hvis vi skal sikre civilsamfundets mangfoldige medvirken lokalt i globaliseringsens tidsalder. Ellers får vi bare de store "halvoffentlige" organisationer (GONGO'er) som frivillighedens bureaukrater og administratorer.

deh skal være med til at gennemføre projekter, der giver ekskluderede mennesker mulighed for at tage del i deres lokalsamfund.

Det gælder især mennesker, der gemmes væk og glemmes på institutioner af enhver art. Eller som altid kommer sidst i køen, uanset hvad og hvor de er.

deh mener, at det er vigtigt at se dette arbejde og de udstødte som en naturlig del af det sociale ansvar, der skal sikre et lokalt og globalt

inkluderende samfund. Og inklusion er ikke bare noget, vi skal skabe for de udsattes skyld, men fordi det er forudsætning for vækst, velfærd og værdighed for os alle.

Vi synes, det er indlysende, at man ikke kan skabe **inklusion**, hvis man vil se og opdele alt og alle i forskellige siloer, grupper eller båse. Det virker uden mening først at splitte alt og alle ad og lægge dem i forskellige bøtter. For så begynde om at sætte dem sammen, hvis de "passer ind i billedet".

Og så er vi klar til at begynde at "lære" de sære fisk at blive klare til at komme tilbage i det store akvarium igen. Når vi altså først har gjort noget for fiskene i normalakvariet. Enhver "normalfisk" kommer før i køen end de "sære" fisk.

I **deh** arbejder vi ud fra en modsat idé: lad os gøre noget for alle fisk i det store akvarium. Uden at smide nogen på gulvet.

Og lad os gøre det, så det giver en **oplevelse af sammenhæng** for os alle.

Men det er jo det, man gør med mange mennesker: handicappede, indvandrere, gamle... Vi sørger for at gøre nogle til en særlig gruppe, som vi så skal gøre noget særligt for, så de kommer til at ligne alle andre mest muligt.

Det svarer lidt til at tabe et akvarium på gulvet, så vand og fisk ryger ud.

Så skynder vi os først at tage os af de mange fisk, vi kan lide og kender. De kommer straks tilbage i akvariet.

Hvorefter vi begynder at sortere de fisk, der ikke ligner - og smider nogle ud og putter resten i forskellige syltetøjsglas, så de kan leve for sig selv, hvad enten vi kalder det ghettoer, lejre eller institutioner.

Vi skal kunne gå på tværs, udvikle "skæve" løsninger og samarbejde også med *de sære fisk*.

Foreningen hedder jo *det europæiske hus - deh*, fordi vi arbejder for **godt naboskab** på tværs af alle grænser i og udenfor vort hus. Og med alle.

Her kan du bestille bogen ELIZABETH

Du kan bestille bogen hos **deh**:

Telefon: 3324 3720

Fax: 55702979

Email: post@europeanhouse.org

deh har trykt bogen ELIZABETH som et indlæg i debatten om, hvordan et samfund udøver brutale overgreb på mennesker, som er uønskede. For Elizabeth og 11.000 andre var det institutionalisering og race-hygienisk tvangssterilisering.

Men bogen er ikke kun et indlæg om datidens overgreb. Den er nok så meget en anledning til at tænke over, hvordan vi i dagens Danmark behandler andre, der opfattes som uønskede.

Elizabeth Andersen har skåret 25 linoleumssnit, der i sin skarpe sort-hvid kontrast ætser sig mere ind end mange ord.

Bogen koster 25 kr + forsendelse og overskuddet går fuldt ud til foreningens arbejde for og med udsatte mennesker.

OGSÅ EN GOD GAVEIDÉ

Bagsmækken fortsat: Sæt de frivillige fri

fortsat fra side 12

Det er disse mennesker der repræsenterer det folkelige og medmenneskelige engagement i vort samfund

og især i de borgere, der har behov for en anden type hjælp end den der ligger udenfor det officielt instituerede.

Det må derfor hilses velkomment, hvis der kan tilvejebringes en grundfinansiering til alle frivillige sociale indsatser, som der er visse politiske signaler om kan være på vej.

**HVIS DU GIVER
EN GAVE TIL **deh**
ER DEN
FRADRAGSBERETTIGET**
Ring til Lise og hør nærmere: 3324 3720

deh har brug for
al den støtte,
du kan være med til at give!

Lise From har derfor en klar pointe i, at de frivillige og især de mindre frivillige projekter har brug for, at der er nogen, der tager sig af det administrative og organisatoriske arbejde, så de frivillige kan koncentrere deres kræfter om det er deres egentlige opgave og mission.

Ove Lund

*Bestyrelsesmedlem i **deh***

Medlem af bestyrelsen for Frivilligt Forum, København

Medlem af Københavns Kommunes Kontaktudvalg til det frivillige sociale arbejde.

BAGSMÆKKEN

Af Ove Lund

Formanden for DEH, Lise From, diskuterer i sidste og dette nummer af "HusInformation" vilkårene for store og små frivillige sociale initiativer.

Lise peger på to hovedforskelle. For det første at de større frivillige sociale aktører har et organisatorisk apparat der gør det lettere at nå frem til "at noget kan ske". For det andet at netop den mere professionelle organisation medfører at det bliver uklart, hvad det vil sige at være frivillig.

Der er for mig at se sket en tredeling af den frivillige verden, så man med rette kan tale om funktionærfrivillige, frivillige og frivilligfrivillige.

Funktionærfrivillige er de mennesker der er ansat i de frivillige organisationer.

Frivillige er de mennesker, der på anden vis får honoreret deres deltagelse i det frivillige sociale arbejde, f.eks. fordi deres arbejdsplads prioriterer at deres medarbejdere deltager i civilsamfundsaktiviteter.

Frivilligfrivillige er de mennesker man normalt har benævnt frivillige, dvs. borgere der ud fra et engagement, en medfølelse, en retfærdighedsfølelse eller lignende vælger at bruge ulønnet fritid på at rette op på samfundsmæssige skævheder og forsøge at bidrage til at andre får et bedre liv.

Uden at forklejne de to første typer frivillige må det fastholdes, at det er de frivilligfrivillige der må være i centrum for opmærksomheden, hvis man mener, at det frivillige arbejde skal nyde fremme.

Fortsættes side 11

deh

eupeanhouse.org

Det Europæiske Hus
Ved Glyptoteket 6, kld.
1575 København V

post@eupeanhouse.org
Telefon: 3211 8611
Fax: 5570 2979

CVR nr. 18 27 69 33
Det Europæiske Hus
Uraniavej 5
1878 Frederiksberg C

Det Europæiske Hus er en humanitær forening, der arbejder for godt naboskab og inkludering af alle mennesker. Formålet er at støtte udsatte mennesker til at komme videre i livet og være en aktiv del

socialt ansvar på tværs af grænser